ਵਿਕਰਮ ਜੌਹਰ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ.

(2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 759)

ਅਪ੍ਰੈਲ 26, 2019

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 – ਐਸ. 504, 506 ਅਤੇ 383, 384, 471 – ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਲੱਕੜ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ - ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲੱਗੀ - ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ - ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਰਵੇਅਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 23.09.2011 ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (3), ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 02.10.2011 ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 383, 384, 471, 504 ਅਤੇ 506 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਦੋ ਵਾਰ ਸਬੰਧਤ ਆਈ.ਓਜ਼ ਨੇ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ - ਆਖਰਕਾਰ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਰੱਦ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ- ਖਾਰਜ- ਅਪੀਲ'ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਿਰਫ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵੇਅਰ ਦੀ ਸੀ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਅੱਗ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ'ਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ - 11.09.2011 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 19.09.2011 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਪੈਸੇ ਮੰਗੇ ਸਨ - 23.09.2011 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ 02.10.2011 ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 - ਅਰਜ਼ੀ 156 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. 14.11.2011 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਐਸਐਸ 504 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ - ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਜਾਵੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 - ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 - ਧਾਰਾ 156 (3), 239 ਅਤੇ 245 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 – ਧਾਰਾ 506 – ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕਾਉਣ ਦਾ ਜੁਰਮ – ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਤ – ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 – ਧਾਰਾ 239 ਅਤੇ 245 – ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਸਕੋਪ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ - ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਰਕੇ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

1.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਿਰਫ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵੇਅਰ ਦੀ ਸੀ ਜੋ 18.12.2010 ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਅੱਗ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕੋਸੀਕਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਥੁਰਾ ਵਿਖੇ ਉਸਦੇ ਫੈਕਟਰੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 10] [9-G]

1.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਸ਼ੀਕਲਾ ਵਿਖੇ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 04.04.2011 ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਕਈ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 11.09.2011 ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ 19.09.2011 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਪੈਸੇ ਮੰਗੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 23.09.2011 ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 27.09.2011 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। 23.09.2011 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੋ ਕਿ 27.09.2011 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 02.10.2011 ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ

ਧਾਰਾ 156 (3) ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 14.11.2011 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਪਾਰਸ 11, 12) [9-H; 10-A-D]

1.3 ਦੋ ਵਾਰ ਆਈ.ਓ. ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਆਖਰਕਾਰ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਰਕੇ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। [ਪਾਰਸ 13 ਅਤੇ 19] [10-G-H; 13-D]

1.4 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇਸਦੇ ਫੇਸ ਵੈਲਿਊ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਇਕੋ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਧਾਰਾ ੫੦੪ ਅਤੇ ੫੦੬ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਜਦੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (3) ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 06.02.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ 29.11.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 26-28) [17-ਬੀ-ਡੀ; 18-ਏ-ਬੀ] *ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਸਮਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ* (1979) 3 ਐਸਸੀਸੀ 4 : [1979] 2 ਐਸਸੀਆਰ 229; *ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵੇਂਦਰ ਨਾਥ ਪਾਧੀ* (2005) 1 ਐਸਸੀਸੀ 568: [2004] 6 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 460*; ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2015) 6 ਐਸਸੀਸੀ 287; *ਫਿਓਨਾ ਸ਼੍ਰੀਖੰਡੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2013) 14 ਐਸਸੀਸੀ 44: [2013] 9 ਐਸਸੀਆਰ 240; *ਮਾਨਿਕ ਤਨੇਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2015) 7 ਐਸਸੀਸੀ 423: [2015] 1 ਐਸਸੀਆਰ 156 - ਭਰੋਸੇ. *ਰਤਨਲਾਲ ਅਤੇ ਧੀਰਜਲਾਲ ਨੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ* 27 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

<u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>

[1979] 2 ਐਸਸੀਆਰ 229	ਪੈਰਾ 15 '	ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ
[2004] 6 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 460	ਪੈਰਾ 17 '	ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
(2015) 6 ਐਸਸੀਸੀ 287	ਪੈਰਾ 18 '	ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[2013] 9 ਐਸਸੀਆਰ 240	ਪੈਰਾ 22 '	ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[2015] 1 ਐਸਸੀਆਰ 156	ਪੈਰਾ 24 '	ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2017 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਨੰਬਰ 155 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 759
ਅਰਵਿੰਦ ਵਰਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਦਿਵੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸਲੋਨੀ ਤਾਂਗੜੀ, ਦੀਕਸ਼ਾ ਗੌੜ, ਸ਼ਿਵਾਂਗੀ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 06.02.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਤਹਿਤ 2013 ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 483 ਵਿੱਚ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 29.11.2016 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 29.11.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

3. ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:

3.1 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਲੱਕੜ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਕੋਸੀਕਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਥੁਰਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ।

3.2 18.12.2010 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 3.00 ਵਜੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅੱਗ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕੇਬਲ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸ਼ਾਰਟ ਸਰਕਟ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਗ ਨੇ ਸਟਾਕ, ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਤੋਂ ਸਟੈਂਡਰਡ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੈਰਿਲਜ਼ ਪਾਲਿਸੀ ਲਈ ਸੀ। ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 20.12.2010 ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੁੱਲ ਦਾਅਵਾ 3,62,45,114/- ਰੁਪਏ ਸੀ। ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਸਰਵੇਅਰ ਐਂਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਬੀਮਾ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਰਵੇਅਰ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਸਰਵੇਅਰ ਐਂਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ।

3.3 04.04.2011 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਸੀਕਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਥੁਰਾ ਵਿਖੇ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। 04.04.2011 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 23.09.2011 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸਰਵੇਅਰ ਨੂੰ 15.07.2011 ਅਤੇ 22.07.2011 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਰਵੇਅਰ ਦੁਆਰਾ 23.07.2011 ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 08.08.2011 ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਵੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਆਪਣੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3.4 11.09.2011 ਨੂੰ, ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 285.60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਾਲਸੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਸਰਵੇਅਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦੁਬਾਰਾ 19.09.2011 ਨੂੰ, ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਸਰਵੇਅਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸਰਵੇਅਰ, ਭਾਵ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

"15) ਅੰਡਰਰਾਈਟਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

(ਓ) ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਨੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(ਅ) ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਨੇ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(c) ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਨੇ ਸਟਾਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਗਲਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(ਡੀ) ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਨੇ ਸਟਾਕ ਮੁੱਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ, ਗਲਤ ਵਰਣਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਲਿਸੀ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਜਾਂ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ, ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਦੀ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਪਾਲਸੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਦਾਅਵਾ ਬੀਮੇ ਦੀ ਕੈਪਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।
ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਸਰਵੇਅਰਜ਼ ਐਂਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ। 3.5 14.11.2011 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਭਾਵ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 156 (3) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 383, 384, 471, 504 ਅਤੇ 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ 02.10.2011 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7.00 ਵਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਗੁਆਂਢੀ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ 'ਤੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਮਿਤੀ 14.11.2011 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ 24.11.2011 ਨੂੰ ਦਰਜ ਧਾਰਾ 383, 384, 471, 504 ਬੈਂਡ 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ 2011 ਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰਬਰ 367 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮਿਤੀ 12.12.2011 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹਨ :-

3. ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੌਰਾਨ, ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਉਕਤ ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 2010-ਡੀਈਸੀ-131 ਮਿਤੀ 23 ਸਤੰਬਰ, 2011 ਦੀ ਕਾਪੀ 27 ਸਤੰਬਰ, 2011 ਨੂੰ ਇਸ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। D5. ਕਿ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ref.no ਰਾਹੀਂ ਉਕਤ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। VKJ:RK:FC:2011: 235:11 ਮਿਤੀ 06.12.2011।

3.6 ਆਈ.ਓ. ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲਾ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਈਓ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਦੀ ਕਾਲ ਡਿਟੇਲ ਅਤੇ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 1 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 4 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਕੋਈ ਰੋਮਿੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਐਨਸੀਆਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਫਆਈਓ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਫਾਰਮ, ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 18.05.2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ 2011 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 448 ਵਿੱਚ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਇਕ ਹੋਰ ਆਈ.ਓ. ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ, ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ 21.12.2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੦੦ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ 1- ਗਣੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 - ਰੂਪ ਸਿੰਘ @ ਮੁੰਨਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

3.7 ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 07.02.2014 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਤਹਿਤ ਤਲਬ ਕੀਤਾ। 07.02.2014 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 30.07.2014 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 3.8 ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 239 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 245 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 239 ਅਤੇ 245 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ 29.11.2016 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 06.02.2017 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

4. ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਵੇਅਰ ਸੀ, ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਉਲਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ 02.10.2011 ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 14.11.2011 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ 12 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਘੜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ ੫੦੪ ਅਤੇ ੫੦੬ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ।

5. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

6. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

7. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8 ਵਾਸਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਹੇਠਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

9. ਅਸੀਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (3) ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 18.12.2010 ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

10. ਉੱਪਰ ਵੇਖੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਿਰਫ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵੇਅਰ ਦੀ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੀ ਦੁਆਰਾ 18.12.2010 ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅੱਗ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ , ਜੋ ਕੋਸੀਕਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਥੁਰਾ ਵਿਖੇ ਉਸਦੀ ਫੈਕਟਰੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੈਕਟਰ-7, ਨੋਇਡਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਖੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਸਰਵੇਅਰ ਐਂਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਸ਼ੀਕਲਾ ਵਿਖੇ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 04.04.2011 ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਕਈ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 11.09.2011 ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ 19.09.2011 ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਪੈਸੇ ਮੰਗੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 23.09.2011 ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 27.09.2011 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ।

12 ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ 02.10.2011 ਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ। 23.09.2011 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੋ 27.09.2011 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 02.10.2011 ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (3) ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 14.11.2011 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਐਨੇਕਚਰ ਪੀ-9 ਵਜੋਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮਿਤੀ 02.10.2011 ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-“. ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਰਵੇਅਰ ਵਿਕਰਮ ਜੌਹਰ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਤਾਂ ਉਹ ਅਤੇ 2-3 ਹੋਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਕੋਲ ਰਿਵਾਲਵਰ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, 2.10.2011 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7.00 ਵਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਆਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੁਆਂਢੀ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਸਰਵੇਅਰ ਵਿਕਰਮ ਜੌਹਰ, ਉਹ ਅਤੇ 2-3 ਹੋਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ 'ਤੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

13. ਦੋ ਵਾਰ ਆਈ.ਓ. ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਆਖਰਕਾਰ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ 21.12.2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਗਵਾਹ ਗਵਾਹ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ 02.10.2011 ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ।

14. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ, ਅਸੀਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

15. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਸਮਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1979) 3 ਐਸਸੀਸੀ 4 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 227 ਸੀਆਰਪੀਸੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 227 ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਿਹਾ: "ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ" ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੱਜ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾਕਘਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਹੈ. ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਆਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਏਗੀ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

16. ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 10 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-
"10. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਉਭਰਦੇ ਹਨ:
(1) ਇਹ ਕਿ ਜੱਜ ਕੋਲ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੋਲਣ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।
(2) ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ।
(3) ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ. ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਬਰਾਬਰ ਸੰਭਵ ਹਨ ਅਤੇ ਜੱਜ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ।
(4) ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜੱਜ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਾਬਤੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਡਾਕਘਰ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੱਤਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਬਲਕਿ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ

ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਆਦਿ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

17. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵੇਂਦਰ ਨਾਥ ਪਾਧੀ, (2005) 1 ਐਸਸੀਸੀ 568 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 227 ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 227 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਬੂਤ ਸਮੱਗਰੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

18. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ , ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2015) 6 ਐਸਸੀਸੀ 287 ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 156 (3) ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (3) ਤਹਿਤ ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 30 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:-
"30. ਸਾਡੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 156 (3) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਹਲਫਨਾਮਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਨਿਯਮਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਸਕੋਰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਹੈ।

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਰਕੇ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

20. ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਣਾ, ਕੀ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

21. ਸਾਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 503, 504 ਅਤੇ 506 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਨ: ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ।- ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਵੱਕਾਰ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵੱਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਲਾਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ.
ਵਿਆਖਿਆ: ਕਿਸੇ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ।
504. ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਉਕਸਾਵੇ ਨਾਲ ਉਹ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
506. ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕਾਉਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ- ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕਾਉਣ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਜੇ ਧਮਕੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਆਦਿ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ- ਅਤੇ ਜੇ ਧਮਕੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਅੱਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਜਾਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

22. ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਫਿਓਨਾ ਸ਼੍ਰੀਖੰਡੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2013) 14 ਐਸਸੀਸੀ 44 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ।ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 504 ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ

ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 11 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

"11. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 202 ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਝੂਠ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ। *ਨਾਗਾਵਾ* ਬਨਾਮ *ਵੀਰਾਨਾ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗੱਪਾ ਕੌਂਜਲਗੀ*, (1976) 3 ਐਸਸੀਸੀ 736 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ।

23. ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 13 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 504 ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਨ:- ਧਾਰਾ 504 ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (*ਏ*) ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ, (*ਬੀ*) ਅਪਮਾਨ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਮਾਨਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ (*ਸੀ*) ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਉਕਸਾਵੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਹਟ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਭੜਕਾਹਟ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇਗੀ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 504 ਦੇ ਤੱਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ

ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ, ਅਰਥਾਤ ਮਾਨਿਕ ਤਨੇਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (2015) 7 ਐਸਸੀਸੀ 423 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 503 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਾਰਾ 353 ਅਤੇ 506 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 503 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 11 ਅਤੇ 12 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ:

"11. "ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਾਖ, ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ, ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਲਾਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

12. ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਹ "ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ" ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਧਮਕੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਲਾਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਲਾਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਾ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਲਾਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਲਾਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਜਨਤਕ ਫੋਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਪੋਸਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 503 ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦੇ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

25. ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਧਾਰਾ ੫੦੬ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

26. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ। ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਗੁਆਂਢੀ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ ਧਾਰਾ 504 ਬੈਂਡ 506 ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਹੈ। ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ, ਫਿਓਨਾ ਸ਼੍ਰੀਖੰਡੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 13 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ।

27. ਹੁਣ, ਧਾਰਾ 506 ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕਾਉਣ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਫਿਓਨਾ ਸ਼੍ਰੀਖੰਡੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਥੇ, ਇਕੋ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤ ਹਨ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ? ਅਪਰਾਧ ◌ਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਰਤਨਲਾਲ ਅਤੇ ਧੀਰਜਲਾਲ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 27 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲਿਖੇ ਹਨ: - *ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: (i) ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।*

(ii) ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਧਮਕੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਵੱਕਾਰ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੱਟ ਲੱਗਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਵੱਕਾਰ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ;

(iii) ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਲਾਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ;

ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਗੈਲ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

28. ਫਿਓਨਾ ਸ਼੍ਰੀਖੰਡੇ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਮਾਨਿਕ ਤਨੇਜਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਿਣੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤੱਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ। ਜਦੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (3) ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ

ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

29. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 06.02.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ 29.11.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate